

INFORMACE O CHARTĚ 77

ročník dvanáctý (1989) - č.1

	str.
Dokument Charty 77 60 88 Charta 77 k otevřené otázce vlastní identity [esej Jana Patočky]	2
Dokument Charty 77 61 88 Noví signatáři Charty 77	4
Dokument Charty 77 1 89 Střídání mluvčích	4
Dokument Charty 77 2 89 Otřesná událost v Michalovcích	6
K 20. výročí Jana Palacha	6
Veřejná hladovka za propuštění čs.politických vězňů	7
Sdělení VONS č.872(Podnět A.Pernického ke stížnosti pro porušení zákona)	7
873(T.Tvaroch propuštěn na svobodu)	8
874(P.Chmelář a J.Křivan souzeni pro účast na manifestaci 28.10.1988)	8
875(Další postify za účast na manifestaci 28.10.1988)	9
876(Domovní prohlídka u J.Ulricha)	9
Předseda jazzové sekce K.Srp k případu P.Gibulky	9
Prohlášení Výboru na obranu Ivana Jirouse	11
Petice 430 občanů	11
Československý helsinský výbor	12
Ze základního prohlášení mírového klubu Johna Lennona	14
V srozumění nově vyšlo...	15
Krátké zprávy (Cena Jana Palacha Evě Kantůrkové, Hladovky a petice za propuštění politických vězňů, Jednou větou, Pozvání do NSR a Rakouska, Iniciativa společenské obnovy NDR, Nová pracovní skupina zabývající se lidskými právy v NDR, V Polsku jinak..., Setkání s Volkerem Röhmem, Vzpomínka na Johna Lennona, Mezinárodní výbor pro podporu Charty 77, Iniciativa autstralských občanů, Romania Libera.	16
J.Grunterád: Něco mezi utajovanou skutečností a pornografií	20

Datum posledního textu zařazeného do tohoto čísla: 10.1.1989

Informace o Chartě 77 vydává nezávislá redakční skupina signatářů Charty 77

Heřman Chromý, Podolí 2762, 276 01 Mělník
Pavla Paloušová, Na Kampě 8, 118 00 Praha 1
Petr Uhl, Anglická 8, 120 00 Praha 2

Informace o Chartě 77 vycházejí jednou za 14 dní. Jsou periodickou tiskovinou, nezávislou jak na státní moci, tak i na Chartě 77. Úzce spolupracují s mluvčími Charty 77 a zveřejňují v plném rozsahu všechny dokumenty Charty 77 jakož i všechna sdělení VONS. Náklady na výrobu a distribuci jsou hrazeny z dobrovolních příspěvků z domova i z ciziny. Signatářům a aktivním stoupencům Charty 77 v Československu se Infoch poskytuje podle technických možností, a to zdarma. V případě výroby a distribuce Infochu, které jsou nezávislé na naší redakci, jsou náklady na jeden výtisk i s poštovním 10 Kčs.

Přetiskování či jiné přebírání textů zveřejněných Infochem je možné jen s uvedením pramene. Bez uvedení pramene je možno přebírat dokumenty Charty 77, sdělení VONS, petice, otevřené dopisy, fejetony, jakož i texty, z jejichž charakteru či uvedení je zřejmé, že nebyly psány pro Infoch.

Charta 77|60|88

Praha 18.12.1988

Charta 77 k otevřené otázce vlastní identity

Každý jednotlivec, každý národ, každé společenství a každé hnutí si v zájmu vlastního sebeuvědomění klade otázku své identity. Tato otázka, v níž vždy tak trochu překračujeme spontaneitu proudů života a jdeme dál za pouhý fakt své existence, zní: Kdo jsme, kym jsme byli a kym se máme a můžeme stát. Z hlediska historického času je dvanáct let trvání Charty 77 obdobím velice krátkým, i když z hlediska lidských životů v jejich konkrétních událostech a osudových meznících je zmíněných 12 let dobu, která své dějiny již má.

Našim záměrem v dané chvíli není provést historickou bilanci trvání či formulovat filozofii Charty 77. Vždyť síla a naděje naší přítomné situace záleží především v její otevřenosti. Jsme si vědomi i toho, že naše občanská iniciativa, jež svým posláním učinila vše obhajoby lidských práv, nepředstavuje radikální novum, neboť svým smyslem a svými cíli se řadí do mohutného a nedohledného proudu lidského dějinného úsilí o pravdivější a spravedlivější svět. Naše motivace, naše duchovní zázemí i naše životní zkušenosti se mohou různit, avšak jako signatáři základního prohlášení se patrně všichni shodneme v tom, že hodnoty, ideály a praktické zásady, na něž Charty 77 před dvanácti lety vrhla světlo osobní mravního respektu a společenské úcty, má smysl dále trádat, rozvíjet a chránit. Jeme tím povinováni i ve vztahu k těm, kteří již nejsou mezi námi a ke všem, kdo svým životem i osobní obětí přinesli a přinášejí trvalý vklad pro naši současnost i budoucnost.

Tento na politické události bohatý rok, v němž Charty 77 svým prvním veřejným, legálním a nepotlačeným vystoupením prolomila bariéru dlouhé, uměle vytvářené izolace, bychom chtěli zakončit jednou reminiscencí a zveřejnit plný text úvahy Jana Patočky, sepsané na samém počátku naší cesty. Činíme tak ve snaze zvýraznit přesvědčení, že naději na opravdu svobodnou budoucnost má ten, kdo si je dobře vědom svého původu, k němuž je vázán trvalým vztahem úcty.

Stanislav Devátý
mluvčí Charty 77

Miloslav Hájek
mluvčí Charty 77

Bohumír Janát
mluvčí Charty 77

Jan Patočka: Čím je a čím není Charty 77

Froč je právo na její straně a žádoué ponuly ani
násilná opatření jí neotřesou

Dnešní lidstvo, rozervané ideologiemi, nespokojené uprostřed blahožití, očekává toužebně a horečně řešení od nových a nových technických receptů. Sem náleží rovněž spoléhání na politickou moc a stát; vždyť stát se jeví vždy zřetelněji velikou výrobnou a zásobárnou sily, disponující všemi silami, které jinak existují, fyzickými i duševními.

Myslitelé se však rozhlížejí a pozorují, že morálku, skutečně přesvědčivou nauku zásad a bezpečného vnitřního myšlení, se nepodařilo technicky vytvořit, protože to nelze. Nelze důvěrovat ani ve zvyk, v to, že pořádek fakticky vzniklý se stane druhou přirozeností, ani v moc donucení bez vnitřní přesvědčenosti lidí.

Aby se lidstvo rozvíjelo ve shodě s možnostmi technického, instrumentálního rozumu, aby pokrok vědění a dovednosti byl možný, musí být přesvědčeno o bezpodmínečnosti zásad v tomto smyslu "posvátných", pro všechny vždy závazných a schopných vymezovat účely. Jinými slovy: je třeba něčeho zásadně ne-technického, ne pouze zprostředkovávaného, je třeba morálky nikoliv úskočné a příležitostné, nýbrž naprosté.

To znamená: záchranu v těchto věcech nelze očekávat od státu, od společnosti výrobní, od moci a sil.

Jak rádi by všichni hlasatelé jednovlády faktů jako prostředků k libovolným účelům dali část svých příliš evidentních "pravd" za jednu jedinou, vnitřně závaznou praktickou pravdu morálky! Ale není to možné. Všem akumulacím moci bylo v našem století přáno, aby se uplatnily jako nikdy dosud. Výsledek co do přesvědčení lidí je však opačný; to by mělo dnes být jasné.

Bez mravního základu, bez přesvědčení, ketré není věcí oportunity, okolnosti a očekávání výhod, žádná sebelépe technicky vybavená společnost nemůže fungovat. Morálka však zde není k tomu, aby společnost fungovala, nýbrž prostě k tomu, aby člověk byl člověkem. Nedefinuje ji člověk podle libovůle svých potřeb, přání tendencí a tužeb, nýbrž ona to je, která vymezuje člověka.

Proto se domníváme, že je na čase, aby tyto jednoduché, ale bolestnou zkušeností dlouhých desetiletí ověřené teze, které každý nějak pacifuje, ujasněně pronikly do vědomí všech, a že je k tomu vhodná doba. Proč?

Pojem lidských práv není nic jiného než přesvědčení, že i státy a celá společnost se staví pod svrchovanost mravního cítění, že uznávají něco nepodmíneného nad sebou, co i pro ně je závažné posvátné (nedotknutelné), a že svými silami, jimiž tvoří a zajišťují právní normy, můží přispět k tomuto cíli.

Totéž přesvědčení žije i v jednotlivcích a je základem pro plnění jejich povinností v životě soukromém, pracovním i veřejném. Jedině v souladu s ním existuje skutečná záruka toho, že lidé nejednají jen pro výhody nebo ze strachu, nýbrž svobodně, ochotně, zodpovědně.

Tomuto přesvědčení dává výraz Charta 77, která je výrazem radosti občanstva nad tím, že jejich stát podpisem, kterým se stvrzuje práva člověka a kterým se tento akt stal československým zákonem, se stal výrazem vůle týchž občanů přispět ze své strany k uskutečnění a veřejně se odehrávajícímu plnění v tomto aktu proklamovaných zásad.

Signatáři Charty 77 se proto domnívají, že tento akt daleko přesahuje svým významem běžné mezinárodní úmluvy, které jsou záležitostí státní (mocenské) oportunity, poněvadž zde zasahuje do oblasti mravní, duchovní. To a nic jiného je pro signatáře oním důvodem i přiležitostí, onou vhodnou dobou, kdy se domnívají, že je nezbytné, aby dali najevo, že chápou, oč běží, a proto vystupují se svou iniciativou.

Uvedený vztah mezi mravní oblastí a mezi společensko-politickou oblastí státní moci ukazuje, že v Chartě 77 neběží o žádný akt v užším slova smyslu politický, o žádnou soutěž a zásah do aféry jakékoli funkce politické moci. Charta není ani spolek, ani organizace, její báze je čistě osobně-mravní, závazky z ní vyplývající mají rovněž tento charakter.

Připomíná však výslovně, že již před stoosmdesáti lety bylo přesným pojmovým rozbořem zdůrazněno, že všechny mravní povinnosti spočívají na tom, co lze nazvat povinností člověka k sobě, která zahrnuje mimo jiné povinnost bránit se proti jakémukoli na sobě páchanému bezpráví.

To všechno znamená, že účastníci Charty nejednají z jakýchkoli zájmů, nýbrž z pouhé povinnosti, z příkazu, který stojí výše než politické závazky a práva a je jejich pravým, jedině spolehlivým základem.

Účastníci Charty si neosobují nejen politická práva či funkce, ale dokonce už nechtějí být žádnou mravní autoritou nebo "svědomím" společnosti, nad nikoho se nevyvýšují a nikoho nesoudí; jejich úsilím je jedině očistit a posílit vědomí, že existuje vyšší autorita, které jsou zavázání jednotlivci ve svém svědomí a státy svým podpisem na důležitých mezinárodních smlouvách; že jsou vázáni nejen oportunně, podle pravidel politické vhodnosti a nevhodnosti, nýbrž že jejich podpis znamená tu závazek, že politika podléhá právu a nikoli právo politice. Ze k povinnosti bránit se proti bezpráví náleží možnost informovat kohokoli o křivdě, která se jednotlivci děje a že tato možnost nepřekračuje rámec povinnosti jednotlivce k sobě a neznamená pouhovo kohokoli, ani jednotlivce, ani společnosti, je zřejmým důsledkem tohoto hlediska.

Je dále důležité, aby si každý uvědomoval, že k zastávání svých mravních práv, tj. povinností k sobě i k druhým, není zapotřebí žádného sdružování, poněvadž zde nemluví nic než v každém jednotlivci přítomná úcta k člověku jako takovému a k tomu smyslu pro obecné dobré, který činí člověka člověkem.

Proto žádny jednotlivec, který skutečně je utlačen, právem se nemá cítit izolován a vydán přemoci okolnosti na milost a nemilost, je-li sám odhodlán nerezignovat na povinnost zastávat se sám sebe, která je též povinností k společnosti, jíž je fakticky členem.

Účelem Charty 77 je proto spontánní a vší vnější závaznosti prostá solidarita všech, kdo pochopili význam mravního smýšlení pro reální společnost a její normální fungování.

Považujeme ze všech těchto důvodů údobi, v němž podpis prohlášení lidských práv se stal možným, za novou etapu v historickém dění, etapu, jejíž dosah je nesmírný, protože znamená obrat ve vědomí lidí, v jejich poměru k sobě i společnosti;

běží dnes o to, aby pohnutky jednání neležely nadále jedině nebo převahou v oblasti strachu a zvýhodnění, nýbrž v úctě k tomu, co je v člověku vyššího, v porozumění pro povinnosti, pro obecné dobré, pro nezbytnost vzít na sebe v tomto směru i nepohodlí, nepochopení a jisté riziko.

3. ledna 1977

*

Charta 77|61|88 Noví signatáři

30.12.1988

K prohlášení Charty 77 ze dne 1.1.1977 se v době mezi 1.říjnem a 30.prosincem připojili tito další signatáři:

František Adamec, dělník

Zdeněk Bálek, operátor

Richard Boháč, statistika

Ondřej Černý, topič

Otakar Děták, důchodce

Lubomír Fiala

Hana Fialová

Luboš Fejtys, dělník

Petr Holeček, železniční dělník

Svatopluk Horačka, pečovatel

Pavel Jeřábek, dělník

Anna Kaiserová, důchodkyně

Arnošt Kohút, technik

Daniela Kolínková, dělnice

Iveta Kopecká, v domácnosti

Karel Koutský, dělník

Václav Kovařík, dělník

ing. Bohumír Kuba, středoškoláký profesor v.v.

Stanislav Masarík, řidič

Ota Mlejnek, invalidní důchodce

Karel Outrata, dispečer ČSD

Kamil Petrovický, dělník

František Suchý, dělník

Martin Šníd, topič

Jiří Štencl, dělník

Zdeněk Vachtík, dělník

Rudolf Veselý, výzkumný pracovník

František Vlach, dělník

Věra Tomanová, důchodkyně

Milan Židlický

Ve stejném období odvelali svůj podpis pod Chartou 77 Leoš Duda a Radek Skryja.

Stanislav Devátý
mluvčí Charty 77

Miloš Hájek
mluvčí Charty 77

Bohumír Janát
mluvčí Charty 77

*

Charta 77|1|89 Střídání mluvčích

2.1.1989

Dne 2.1.1989 nastoupili na místa dosavadních mluvčích, Stanislava Devátého, Miloše Hájka a Bohumíra Janáta, mluvčí noví: Tomáš Hradilek, Dana Němcová a Saša Vondra.

Stanislav Devátý

Miloš Hájek

Bohumír Janát

Ing. Tomáš Hradilek
mluvčí Charty 77

Dana Němcová
mluvčí Charty 77

Saša Vondra
mluvčí Charty 77

Zahradaň 892
751 31 Lipník nad Bečvou

Ječná 7
120 00 Praha 2

Trojanova 1
120 00 Praha 2

Příloha: Životopisy nových mluvčích

Tomáš Hradilek

se narodil 28.4.1945 v Lipníku nad Bečvou (okres Přerov) v rodině barního úředníka. Základní a střední školu vychodil ve svém rodišti. V roce 1967 ukončil studium zootechniky na agronomické fakultě Vysoké školy zemědělské. Zájem o věci veřejného přivedl v roce 1966 do řad členů KSČ. Po ukončení vojenské služby nastoupil jako farmani zootechnik do Semenářského státního statku, kde byl brzy zvolen do funkce předsedy ZO KSČ. Po nastupu G. Husáka do čela strany byl této funkce zbaven a v září roku 1969 požádal o zrušení členství v KSČ, což bylo provedeno formou vyloučení. Zároveň odešel ze statku a počátkem roku 1970 nastoupil jako zootechnik do JZD Týn nad Bečvou. Když v roce 1973 došlo ke sloučení několika družstev, byl pověřen řízením celé živočišné výroby, ale už po dvou letech byl pro údajné protisovětské a antisocialistické názory přeřazen na funkci referenta pro zásobování a prodej. V lednu 1977 podepsal Chartu 77 a v polovině téhož roku byl donucen z družstva odejít. Nastoupil tehdy do Severomoravských dřevařských závodů, n.p. Šumperk, kde jako dělník na pile pracuje dodnes.

V roce 1987 byl obviněn z přečinu a odsouzen k peněžitě pokutě, protože na prvníjové manifestaci v Olomouci vztyčil spolu se svým přítelem transparent s heslem "Charta 77 vybízí k občanské kurázi."

Tomáš Hradilek je zakládajícím aktivistou SPUSA, původním signatářem manifestu Hnutí za občanskou svobodu a členem jeho prozatímního koordinacního výboru. Politicky inklinuje k sociálně demokratickému proudu. Je ženatý, má dvě dospělé dcery a třináctiletého syna.

Dana Němcová

se narodila 14.1.1934 v Mostě. V roce 1955 byla pokřtěna v katolické církvi. V letech 1953-58 studovala na filozofické fakultě Karlovy univerzity obor psychologie a filozofie. Navštěvovala soukromé semináře prof. Jana Patočky. V roce 1958 promovala jako dětská a klinická psycholožka. V šedesátých letech se účastnila ekumenického dialogu, který probíhal na půdě Komenského evangelické bohoslovecké fakulty v Praze. V letech 1967 a 1968 navštívila mezinárodní konference pro dialog mezi marxisty a křesťany v Nizozemí a Západním Berlíně. V roce 1968 se podílela na laických snahách o obnovu církevního života a sociální prestiže početných rodin u nás. Sedmdesátá léta ji přiblížila prostředí českého hudebního undergroundu. V roce 1976 se angažovala za osvobození trestně stíhaných hudebníků skupin Plastic People a DG 307 a dalších. Pro tuto svou aktivitu ztratila téhož roku uplatnění jako psycholožka u hluchoněmých a v psychologické poradně pro vysokoškolské studenty. Patří mezi první signatáře Charty 77. Nadále pracovala jako uklizečka a domovnice až do doby, kdy jí vznikl nárok na invalidní důchod. Členkou VONS je od jeho vzniku v roce 1978. V roce 1979 byla v procesu proti členům tohoto výboru po půl roce vazby odsouzena k trestu dvou let vězení s podmíněným odkladem na pět let.

Dana Němcová je matkou sedmi dětí, dnes již dospělých. Její veřejná společenská činnost je motivována křesťanským životním postojem.

Saša Vendra

se narodil 17.8.1961 v Praze. Po maturitě na gymnáziu studoval geografii na přírodovědecké fakultě Karlovy univerzity, kterou v roce 1984 absolvoval diplomovou prací s geomorfologickým zaměřením. Poté působil na fakultě ještě jeden rok jako stážista, složil rigorózní zkoušky a dosáhl hodnosti doktora přírodních věd. Po dva roky též navštěvoval soukromé filozofické semináře Ladislava Hejdánka. Od roku 1985 pracoval jako správce depozitáře v orientálních sbírkách Náprstkovova muzea a pak krátce jako topič. Nyní je zaměstnán jako programátor.

Už od začátku osmdesátých let působí v nezávislé kultuře, blízké prostředí českého undergroundu. Byl manažérem rockové skupiny Národní třída a od roku 1986 je jedním z redaktorů literární samizdatové Revolver revue. Publikoval také mnoho článků, reportáží a rozhovorů v měsíčníku Náprstkovova muzea, Revolver revue, Vokně, Lidových novinách a Informacích o Chartě 77.

Saša Vendra je členem Polsko-československé solidarity a snaží se aktivně navazovat spolupráci s nezávislými skupinami nejen v Polsku, ale i v ostatních zemích střední a východní Evropy. Chartu 77 podepsal na jaře roku 1987. Je ženatý a žije v Praze.

Charta 77 | 2 | 89

Praga 8.1.1989

Oficiální událost v Michalovcích

Federálnímu shromáždění, předsednictvu vlády ČSSR, Generální prokuratuře ČSSR, federálnímu ministerstvu vnitra.

Je naši povinností informovat československou veřejnost a kompetentní orgány o závažné události, která se odehrála v závěru minulého roku.

Sedmatřicetiletý zemědělský inženýr Jozef Babjak, vedoucí zelinářské výroby JZD Nacina Ves, jel v poledne 22.12.1988 po zlodovatélé Okružní ulici v Michalovcích. V důsledku smyku se jeho vůz dostal doprostřed vozovky. Zastavila ho hlídka VB, která ho násilím vytáhla z auta, za neustálého bití ho přinutila nastoupit do policejního vozu a odjela s ním neznámo kam. Jeho manželce, dětské lékařce michalovské nemocnice, odpoledne někdo telefonoval, že jejího muže "bijí na ulici policajti". Později jí pak příslušník SNB sdělil, že manžel měl autonehodu, ať si přijde pro auto na Okružní ulici. Když pro auto přišla, stalo neporušeno u obrubníku. Jozef Babjak se vrátil domů asi v půl páté, zbit, tělo plné modřin, levou ruku úplně zčernalou. Byl silně otřesen a své ženě řekl, že si ani nedovede představit, jak strašně ho bili. Vozili ho po různých místech a neustále tloukli. Byli dokonce v nějakém domě, kde bylo pokračovalo. Mláčení přestalo, až když Jozef Babjak příslušníkům pohrozil, že pohmoždění ukáže lékařům. Potom jej zavezli do středu města a vyhodili z auta.

Druhý den, 23.12.1988 v poledne, ing. Babjak v Nacině Vsi náhle zemřel. Jeho přítel, Vladimír Haluška, jej naložil do automobilu a odvezl do michalovské nemocnice. Všechny pokusy o jeho oživení, které prováděl primář dr. Ladislav Mrug však selhaly. V pitevním protokolu, který podepsal patolog primář dr. Ladislav Bodko, byly uvedeny následující diagnózy: krvácení do žaludku, krvácení do střev a do pravé ledviny a selhání srdece na základě nedokrvnení.

Jozef Babiak byl ženatý, otec dvou nezletilých chlapců, člen komunistické strany. Zatím nic nenásvedčuje tomu, že policisté, kteří s ním tak surově zacházeli, usilovali o jeho smrt. Přesto zemřel. Mohlo se to ale stát proto, že Bezpečnost v této zemi až příliš často zakouší pocit bezrestnosti. Kolik stížností občanů na zjevně nezákoně počínání příslušníků Bezpečnosti nebylo nikdy vyřízeno? Kolik oprávněných stížností se dokonce obrátilo proti těm, kteří se odvážili si stěžovat? V kolika procesech bezpečnostní orgány křivě svědčily? Jak často jsme se setkali s arrogантním chováním anonymních příslušníků represivního aparátu? Udržuje-li se takováto koncepce bezpráví, má to pro společnost tragické důsledky.

Je smutné, že se veřejnost dozvídá o nezákonnych praktikách až ve chvílích, kdy dochází k takovým tragickým událostem. Zádáme proto pečlivé vyšetření celého případu, potrestání viníků a podrobné informování veřejnosti. Především požadujeme širokou veřejnou diskusi o úloze bezpečnostního aparátu ve společnosti. Zároveň naléhavě vyzýváme příslušné orgány, aby důslednou kontrolou a včasným postihem i menších přestupek proti právnímu rádu zabránili všem projevům policejní zvůle.

Tomáš Hradilek
mluvčí Charty 77

Dana Němcová
mluvčí Charty 77

Saša Vondra
mluvčí Charty 77

*

K 20. výročí smrti Jana Palacha

Petr Placák za České děti, mluvčí Charty 77 Tomáš Hradilek, Dana Němcová a Saša Vondra, dále Heřman Chromý, Stanislav Penc a Ota Veverka za Mírový klub Johna Lennona, Ondřej Černý, Jana Petrová a Miloš Zeman za NMS a Petr Bartoš, Pavel Jungmann a Bedřich Koutný ze SPUSA napsali 2.1.1989 ONV v Praze 1 dopis, v němž ho informovali, že 15.1.1989 ve 14 hodin se sejdou na Václavském náměstí ke krátké vzpomínce na Jana Palacha. V dopise nezávislých iniciativ se uvádí, že vzhledem k charakteru vzpomínky nemají její účastníci oznamovací povinnost ve smyslu zákona. Dne 6.1.1989 vydala vedoucí odboru vnitřních věcí ONV v Praze 1 JUDr. Eva Baráková rozhodnutí, jímž se konání vzpomínkového setkání zakazuje. Argumentuje přitom jako obvykle: mimořádným zákonem z roku 1968 a novou vyhláškou Národního výboru hl.m.Prahy z října loňského roku, podle níž se shranaždování v tzv. památkové rezervaci hl.m.Prahy umožňuje jen organizacím Národní fronty. Zástupci pěti nezávislých občanských iniciativ upřeli zákazu ONV v Praze 1 právní platnost a navíc, bez ohledu na toto stanovisko, podali dne 9.1.1989 formální odvolání,

v něm uvádějí, že se ke vzpomince sejdou v každém případě.

Po Praze koluje leták, upozorňující občany na pietní vzpomínu na Jana Palacha u jeho hrobu na hřbitově ve Vsetině u Mělníka - po celý den dne 21. ledna 1989. Leták s fotografií Jana Palacha je označen názvy pěti uvedených nezávislých iniciativ.

Oznámení

Dne 7.1.1989 se v Praze sešel kolektiv mluvčích Charty 77 a mimo jiné se rozhodli vyjádřit solidaritu s československými politickými vězni a podpořit svou žádost o jejich propuštění společnou veřejnou kladovkou dne 22.1.1989.

Tomáš Kradilek
mluvčí Charty 77

Dana Němcová
mluvčí Charty 77

Saša Vondra
mluvčí Charty 77

*****

*****

*****

Sdělení Výboru na obranu nespravedlivě stíhaných, který je čs.ligou pro lidská práva a členem Mezinárodní federace pro lidská práva (FIDH)

Všechna sdělení VONS jsou zasílána Federálnímu shromáždění. Jména a adresy členů VONS jsme zveřejnili ve sdělení č.860.

Sdělení č.872 (Podnět A.Pernického ke stížnosti pro porušení zákona)

Jak jsme již informovali (viz sdělení č.785), byl leni odsouzen k trestu dvou a půl roku odnětí svobody ve III. NVS Antonín Pernický, 38letý dělník z Valašského Meziříčí, za konflikt s hlídkou VB na nádraží v Pardubicích, kde 1.3.1988 čekal na vlak při návratu z předchozího výkonu trestu. V souhrnném sdělení (č.860-I-A-8) jsme mylně informovali, že byl odsouzen za tr.činy hanobení republiky a jejího představitele [§103 tr.z.l.], hanobení státu světové socialistické soustavy a jejího představitele [§104 tr.z.] a hanobení národa, rasy a přesvědčení [§198 b|tr.z.]. Ve skutečnosti byl z těchto tr.činů pouze obviněn, a to proto, že se po zadržení v nádražní hale ve služební místnosti VB kriticky a hanlivě vyjadřoval o KSČ, Stalinevi a Husákově. V průběhu tr.stíhání byly tyto tr.činy překvalifikovány a A.Pernický byl obžalován a odsouzen za tr.č.výtržnictví podle §202 odst.1 tr.zákona. Jak uvedl Antonín Pernický ve svém podnětu ke stížnosti pro porušení zákona z 21.7.1988, došlo k této změně právního posuzování proto, aby se zakryl politický podtext případu. Pro zdůvodnění této nové kvalifikace jeho jednání bylo zároveň stíhání rozšířeno o postih pro jeho chování v nádražní hale, kde si se skupinou mladíků krátil čas čekání na vlak cvičením kličků a karate.

Ve svém podnětu ke stížnosti pro porušení zákona poukazuje A.Pernický na to, že soud nevezal v úvahu, že chování v nádražní hale nelze kvalifikovat jako tr.č.výtržnictví, protože zde chyběl úmysl tr.čin spáchat, resp. chyběl úmysl přímo či nepřímo porušit zájem chráněný zákonem. Dále uvádí, že změnou právní kvalifikace a odsouzením pro výtržnictví, které je tr.činem jen tehdy, je-li spácháno na místě veřejnosti přístupném nebo veřejně (tj. před více než dvěma osobami současně přítomnými), došlo k dalšímu porušení zákona: slovní konflikt ve služebně VB, místnosti veřejnosti nepřístupné, se odehrál jen za přítomnosti dvou příslušníků VB a zákoný znak veřejnosti tohoto tr.činu nebyl tedy naplněn. Také nebylo zákoně posuzovat jako tr.čin výtržnictví Pernického slovní útek na prezidenta republiky, neboť zákon nevyžaduje, aby tento skutek, jehož spácháním se naplňuje skutková podstata tr.činu hanobení republiky a jejího představitele podle §103 tr.zákona, byl spáchán veřejně. A.Pernický měl tedy být odsouzen pouze pro snížování vážnosti prezidenta republiky podle §103 tr.zákona; soud porušil zákon tím, že ho za tento skutek odsoudil jako za tr.čin výtržnictví a tím, že ho odsoudil za další výroky ve služebně VB a za chování v nádražní hale.

Krajský prokurátor v Hradci Králové JUDr. Josef Valenta dne 10.10.1988 podnět Antonína Pernického jako nedůvodný odložil.

Antonín Pernický jako zvlášť nebezpečný recidivist - strávil totiž za obdobné verbální tr.činy ve vězení již více než deset let - ve III. NVS v NVÚ Valdice. Rovněž při výměře trestu postupoval soud jako u zvlášť nebezpečného recidivisty: uložil mu trest v horní polovině nově vypočtené trestní sazby, která je o polovinu vyšší než u ostatních pachatelů (u tr.činu výtržnictví se trest ukládá v rozpětí

1 a půl až 3 roky). Podle zákona o ochranném dohledu uložil soud A.Pernickému stejně i ochranný dohled, jemuž bude podroben, stejně jako vedlejšímu trestu dveletého zákazu pobytu v Pardubicích, po výkonu trestu, který za normálních okolností skončí 1.9.1989. Stanovená doba ochranného dohledu nám zatím není známa.

O případu Antonína Pernického jsme se dozvěděli náhodou. Je nám známo, že v čs. vězeních je mnoho lidí, které stihl podobný osud. Ukládání drastických trestů za údajné hanobení představitele, k nimž čs.orgány činné v tr. řízení počítají v tomto případě i masového vraha Josefa Stalina, je v dnešním světě ze zcela ojedinělé. Příznačné pak je, že se čs.justice snaží alespoň částečně zastírat politickou podstatu těchto represí, které samozřejmě souvisejí také s justičními vraždami a dalšími zločiny 50.let. Důsledkem je pak nové porušování zákona.

Naše slovo vyřízené ve prospěch politického vězně Antonína Pernického, který strávil téměř polovinu svého dospělého života ve vězení, pravděpodobně nazmění jeho tragické postavení. Stovkám a tisícům lidí s podobnými osudy může pomoci jen důkladná proměna společenské atmosféry, prohloubení právního a historického vědomí a především zrušení, resp. nevelizace politicky represivních ustanovení tr. zákona. Zveřejněním takových případů, jako je případ A.Pernického, chceme k této společenským změnám přispět.

V Praze 4.1.1989

*

Sdělení č.873 (Tomáš Tvaroch propuštěn na svobodu)

Městský soud v Praze rozhodl dne 3.1.1989, že stížnost prokurátorky proti usnesení obvodního soudu v Praze 1, jímž se Tomáš Tvaroch propouštěl z vazby, se zamítá. Tím se stalo uenesení obvodního soudu pravomocným a Tomáš Tvaroch byl propuštěn na svobodu. Jak jsme již informovali (viz naše sdělení č.840, 843, 849, 850, 851, 861), byl 25letý klavírista a člen Nezávislého mírového sdružení od 26.11.1988 ve vazbě jako obviněný z přečinu proti veřejnému pořádku podle §6 až zákona o přečinech. Tohoto přečinu se měl dopustit jednak účastí na manifestaci 28. října 1988, jednak účastí na nezávislém setkání poslední sobotu v listopadu. V hlavním líčení, konaném 8.12.1988 u obvodního soudu pro Prahu 1 byl však uznán vinným pouze účastí na manifestaci 28. října a byl za ni odsouzen k jednomu měsíci s podmíněným odkladem na jeden rok. Tomáš Tvaroch se neodvolal, o odvolání prokurátorky bude rozhodovat ve veřejném zasedání městského soudu v Praze 11. ledna 1989 v 8.30 hod v č.dveří 99 ve II. poschodí soudní budovy v Praze 2, Spálené ul. č.2.

Městský soud v Praze zamítl stížnost prokurátorky až po 25 dnech vynesení usnesení, ačkoliv tak má podle zákona učinit co nejrychleji. Tomáš Tvaroch strávil ve vazbě o osm dnů více než měsíc, jímž ho potrestal - nadto ještě s podmíněným odkladem - obvodní soud. Od 23.12. do 2.1. byl Tomáš Tvaroch v samovazbě, za trest dorozumívání s dalším vězněným členem NMS, Lubošem Vydrou. Nabízí se přitom otázka, zda nezákoně prodlení městského soudu nezpůsobil záměr, aby Tomáš Tvaroch strávil vánoční a novoroční svátky v izolaci v suterénu ruzyňské věznice, v cele bez jakéhokoliv vybavení, bez denního osvětlení a s poloviční dávkou už tak nedostatečné stravy.

Po propuštění T.Tvarocha zůstávají ve vazbě v ruzyňské věznici již třetí měsíc bez soudního řízení další dva členové NMS - Hana Marvanová a Tomáš Dvořák.
V Praze 4.1.1989

*

Sdělení č.874 (P.Chmelař a J.Křivan souzeni pro účast na manifestaci 28.10.1988)

Dne 3.1.1989 se konalo u obvodního soudu v Praze 1 hlavní líčení v trestní věci proti Petru Chmelařovi, 20letému učiteli (viz sdělení č.843,850), obviněnému z tr.č.útoku na veřejného činitele podle §155/1a tr.zákona a tr.čin propagace fašismu podle §261 tr.zákona. Měl se jich dopustit při zákroku VB dne 28.10.1988 na Václavském náměstí v Praze. Podle P.Chmelaře je obvinění v obou bodech zcela nepravdivé. V hlavním líčení bylo slyšeno sedm svědků, dva z nich se nedostavili. Proto bylo hlavní líčení odroženo a bude v něm pokračováno dne 25.1.1989 v 9 hodin v místnosti v č. dveří 133 v soudní budově na Ovocném trhu 14 v Praze 1. Bude-li Petr Chmelař uznán vinným, hrozí mu trest odnětí svobody od šesti měsíců do tří let.

Za účast na manifestaci 28.10.1988 je rovněž stíhán 27letý elektromontér Jan Křivan, signatář Charty 77, obviněný z tr.činu útoku na veřejného činitele podle §156/2 tr.z.z. a ztěžování výkonu pravomoci veřejného činitele podle §156a tr.zákona, za což mu hrozí trest odnětí svobody do jednoho roku (viz sdělení č.850). Hlavní líčení v této tr.věci bylo nařízeno na 9.1.1989 na 13 hodin do čísla dveří 222, II.patro obvodního soudu v Praze 1, Ovocný trh 14.

V Praze 4.1.1989

*

Sdělení č.875 (Další postíhy za účast na manifestaci 28.10.1988)

Doplňujeme sdělení č.866, kde jsme referovali o šesti zatím nepravomocně ukončených případech řízení pro přečin proti veřejnému požádku podle §6 až zákona o přečinech, jehož se měli dopustit účastníci nezávislé manifestace 28.10.1988 v Praze na Václavském náměstí. O dalších čtyřech případech jsme informovali ve sděleních č.858 a 861. Dne 3.1.1989 byl pro tento přečin odsouzen signatář Charty 77 Jindřich Tomášek z Chomutova (viz sdělení č.840); samosoudce obvodního soudu v Praze 1 JUDr.Jan Bělohradský mu vyměřil peněžitý trest ve výši 1500 Kčs. Obviněný i prokurátor si ponechali lhůtu k případnému odvolání.

Bez soudního řízení byly postoupeny obvodnímu národnímu výboru v Praze 1 k přestupkovému řízení věci Ludka Urbana, 27letého elektrikáře z Nymburka (viz sdělení č.850) a signatárky Charty 77 Květy Dienstbierové, mzdové účetní z Prahy.

Z osmnácti občanů, s nimiž bylo nebo je vedeno řízení o přečinu, o nichž jsme se dozvěděli (skutečný počet bude podstatně vyšší), víme zatím o třinácti, v jejichž věci bylo - byť nepravomocně - rozhodnuto: v jednom případě byl vynesen podmíněný trest odnětí svobody, ve čtyřech případech peněžitý trest a v osmi případech byla věc postoupena národnímu výboru.

V Praze 4.1.1989

*

Sdělení č.876 (domovní prohlídka u Jana Ulricha)

Ve sdělení č.870 jsme informovali o domovních prohlídkách, provedených začátkem prosince minulého roku v bytech dvou svědku v tr.věci proti Petru Cibulkovi, kteří odmítli vypovídat. Dne 14.12.1988 byla v této souvislosti provedena další domovní prohlídka. Toho dne byl svědecky ve věci Petra Cibulky vyslýchán signatář Charty 77 Jan Ulrich ml., bytem Budovatelů 2/1693, 360 02 Karlovy Vary. Během šestihodinového výslechu odmítl svědek vydat magnetofonové kazety, které údajně měl mít od Petra Cibulky. Nato byla nařízena domovní prohlídka v pokoji bytu jeho matky. Souhlas k ní dostal telefonicky městský prokurátor v Brně. Prováděl ji mjr.Petřík z KS SNB Brno a kpt.StB Jindra z Karlových Varů. Při prohlídce byl nalezen podací lístek od doporučeného dopisu adresovaného Věře Cibulkové - dopis sám byl již předtím zadržen na poště v Brně. Nalezené kazety byly nakonec Janu Ulrichovi vráceny. Během domovní prohlídky byl podroben výslechu i otec Jana Ulrycha, který ho přijel navštívit.

Pátrání po magnetofonových páscích od Petra Cibulky je rozsáhlé a zřejmě celostátní. Státní bezpečnost při něm usiluje nejen o to, aby shromázdila důkazy tzv.trestné činnosti Petra Cibulky, ale také aby zastrašila stoupence nekonformní hudby. Zdlouhavé vyšetřování umožní jednak řadu zásahů do soukromého života občanů, jednak získání nových informací o prostředí nezávislé kultury, a navíc opětovné prodloužení vazby Petra Cibulky, který je již třetí měsíc vězněn bez soudního řízení. (Viz sdělení č.825, 835, 842, 846, 852.)

Připomínáme, že pro ochranu Petra Cibulky je ve vazbě v téže věznici, v Brně-Bohunických, od 19.12.1988 Eva Vidlařová (viz sdělení č.871).

V Praze 4.1.1989

*****

*****

*****

Předseda jazzové sekce Karel Srp k případu Petra Cibulky

Znám Petra přes deset let. Poprvé byl uvězněn za šíření tzv. nezávislé kultury. Tedy desek, pásků, kazet, za pořádání koncertů ve svém bytě. V to době byl již členem jazzové sekce. Ve vězení podepsal Chartu 77. Poznal jsem, kam byl zařazen na nucené práce. Poznal jsem vězeňský výchovný prostředek, zvaný díra, kde Petr přežil téměř půl roku. Od té doby si umím představit Dantovo peklo. Nedivím se,

že při jeho vysokém morálním charakteru se stal členem VONS. Stal se jím kvůli nám všem.

Podruhé seděl za zápis v knize stížnosti v jedné pražské hospodě. Než dopsal, že na jídelníčku není jediné levné jídlo, jak stanoví předpis, již jej odvezli. Ředitelství se Petrovi písemně omluvilo. Soud však dal na tvrzení kuchaře, že Petr pobuřoval. Jednalo se přece o chartistu. Odseděl si sedm měsíců. K přeličení nás nepustili. Šíř byla pro pozvané se vstupenkami. Kde se však daly získat, nikdo u soudu nevěděl. Několik hodin jsme prostáli na chodbě spolu s diplomaty zemí, které podepsaly helsinský akt. Křížovatky přilehlých ulic byly obsazeny nenápadnými civilisty a čouhajícími dráty. Levné jídlo chtěl z prostého důvodu: na víc nikdy neměl. Ví to Hanička Šabatová, která s ním topila, Mikoláš, Marta, ví to všichni. Petr své výplaty beze zbytku vrázel do nahrávacích aparatur, techniky, desek a pásků. Nepoznal jsem v tomto směru udřenějšího člověka.

Potřetí jej zavřeli, když se vydal do Prahy po zákazu jazzové sekce. Předcházející soud mu totiž kvůli knedlikům s vajíčkem zakázal opustit Brno. Na několik let.

Letos v říjnu Petra sebrali počtvrté. Původní paragraf překvalifikovali. Jinak by ho museli pustit z vazby, jak rozhodl městský soud v Brně. Zná: nedovolené podnikání. Znám ten paragraf. Před dvěma lety za něj seděl celý výbor jazzové sekce. Jak to dopadlo, vešlo do učebnic i do Rudého práva.

Aféra s Petrovým obviněním je teprve na začátku. Stála ve stínu občanských nepokojů v říjnu, ostudy kolem sympozia a společenských nervozit, které napino propukly také tento podzim. Soud ji asi nebude chtít dát do souvislosti s obviněním proti Ivanu Jirousovi, Tomáši Dvořákově, Hance Marvanové, Luboši Vydrově, Dušanu Skálovi nebo proti dalším politickým vězňům z posledních dnů, a proto přistupme na paragraf o nedovoleném podnikání, když již ten hlavní nehodlá být veřejně vysloven.

Co vlastně Petr nedovoleného podnikal? Pořizoval nahrávky skupin a s jejich souhlasem je mezi námi šířil. Proč najednou někdo hodlá chránit naše zájmy, když je do dnešního dne nedokáže naplnovat a Petrovým zavřením je ničí docela? Kdo se ho o to prosí!? Má-li pan prokurátor na mysli spravedlnost podle zákona a jen tu, pak se na soud těším a proto jsem se přihlásil jako svědek. Pracuji v branži pomalu třicet let a umím si spočítat, kolik mohl Petr vydělat. Výše osobního prospěchu je hlavním ukazatelem tzv. nedovoleného podnikání. Jsem proto zvědav na znalecký posudek, který musí soud nechat vypracovat. Kdyby Petr hodlal např. na kazetách vydělávat, nevybízel by k jejich rozmněžování dalšími zájemci, ale naopak by tomu bránil. Petrovi se na prvním místě jednalo o šíření kultury, kterou jsme nemohli získat jinde. Původním jevem nedovoleného podnikání je utajování takové činnosti. Všichni víme, že Petra plná adresa se již po mnoho let objevovala ve všech inzertních rubrikách hudebních časopisů oficiálně vydávaných. Proč mu tedy úřady několik let tuto činnost umožňovaly? Ohrožoval Petr snad socialistickou hospodářskou soustavu? Pokud znám katalogy našich gramofonových firem, není v nich zastoupena žádná kapela např. z období 70.let, kterou on propagoval. Petr produkci nesuploval. Bude-li pan prokurátor tvrdit, že Petr porušil nějaké platné předpisy, pak jaké? Před několika lety jazzová sekce pověřila Petra aby nahrával brněnskou soudobou vážnou hudbu a další umělecky kvalitní soubory, a k tomu účelu nechala na Petrovu aparaturu vypracovat soudní odhad. S tím pak požádala Český cenový úřad, aby úředně stanovil výši ceny, za kterou budou kazety a další nosiče záanam přes sekci interně prodávány. Český cenový úřad to odmítl. Nedoporučil ani další postup. Petru nabídkový list byl velký, avšak stávalo se, že o některý titul projevilo zájem jen dvacet lidí. Kdyby mu šlo o kšeft, držel by se hitů. Jeho zájmem však bylo zdokumentovat celou kulturní oblast, kterou státní monopolní klany ignorovaly.

Lidi Petra typu poznala každá generace. Kdyby nebylo Burianů, Vlachů, Bulanů, Rychlíků, Krautgartnerů, anonymních rozhlasáků, kterým se tu a tam podařilo propašovat dobrou muziku do éteru, turistů, kteří dovezli nějakou desku, skončil by jazz u tahací harmoniky. Není to dávná minulost a jména zemřelých uvádím záměrně.

Ve stejné době, kdy Petr rozšířoval pásky s alternativní hudebou jsem si od jedné vedoucí kulturního domu vyslech, jaké kapely u ní smí hrát: hudebnici v sakách a kravatách, výjimečně bubeník může sako sundat, texty české a pokud v angličtině, pak je smí zpívat občan černé pleti a musí být s protiválečnou tématikou.

Chci tím říci, že Petru soud, ale i Jirousův, Skálův a dalších, může komusi posloužit proti naší kultuře. Jestliže jej nevšimavě přejdeme, navlékáme si saka. Bude-li soud tvrdit, že to není zásah proti kultuře, ať nám Petrovú práci nahradí.

Hovoří se o posilování právního vědomí: Jedná-li se opravdu o tzv. nedovolené podnikání, chtějme vědět přesně vyčílenou škodu, kterou Petr Cibulka způsobil, nebo zda soud rozhodl "na základě svého přesvědčení". Přejme si znát odborné posudky ekonomů a soudních znalců z oblasti kultury. Mluvme o tomto případě, abychom se poučili a vyvarovali. Za Petrovo obvinění neseme i my odpovědnost. My jsme si od něj kazety a další materiály půjčovali, kupovali nebo vyměňovali. Burzy jsou takových lidí plné každý týden a pořádají se dokonce pod patronací státních orgánů. Petr dokázal shromáždit hudbu a mluvené slovo, které by se vešlo nejméně na čtyři sta elpiček, kdyby o to ovšem někdo stál. Téměř sám. Gramofonová firma se stopadesáti zaměstnanci by to dělala skoro dva roky, a ještě by žádala ministerstvo o dotaci.

Patnáct let za mnou a přáteli chodí hudebnici a něco pro svoji práci potřebují. Pomáháme rádi. Jsou to plakáty, brožurky, články, cizí nahrávky, publicita všeho druhu, shánění zkušeben, techniky, pořadatelů a spousty dalšího. Každou kapelu jsme vyráběvali na deskách, nebo "přihráli" do studia, dost jsme jich prosadili v zahraničí a zpětně ze Západu se nás ptají, komu udělit stipendium nebo koho pozvat na šňůru. Často nám jako jediné materiály té které kapely pomohly právě Petrovy pásky. Myslím proto, že bude jen malou splátkou Petrovu počínání, když se o jeho osud budeme soustavně zajímat, když mu kapely věnují alespoň jednu skladbu, když se jeho případ stane záležitostí nás všech. Již proto, aby se příště neopakoval.

V Praze 28.11.1988

*****

*****

*****

Prohlášení Výboru na obranu Ivana Jirouse

K petici za propuštění Ivana Jirouse se k 31.12.1988 připojilo 1739 československých občanů. Mimo jiné 21 zpěváků a hudebníků, 24 literátů, 26 výtvarníků, 17 herců, 21 architektů. Petice je zasílána kompetentním úřadům i jiným veřejným institucím. Podpisová akce za Ivana Jirouse bude pokračovat až do jeho propuštění. Podpisové archy nadepsané 'Zádáme, aby byl Ivan Jirous propuštěn' je možné posílat či osobně doručovat na tyto adresy: Petr Placák, Chelčického 6, 130 00 Praha 3; David Němec, Ječná 7, 120 00 Praha 2; Saša Vondra, Trojanova 1, 120 00 Praha 2; Jan Brabec, Belgická 13, 120 00 Praha 2; Ivan Lamper, Rybalkova 27, 101 00 Praha 10.

Na podpisových arších by mělo být hůlkovým písmem jméno a příjmení, povolání a podpis. Současně děkujeme všem desavadním signatářům petice za projev solidarity s naším uvězněným přítelem. Chceme také pořádat na podporu Ivana Jirouse nejrůznější kulturní akce, koncerty, besedy atd. Všechny uvitáme, připojí-li se k nám někdo s podobnou iniciativou. Státní moc už nesmí být v budoucnosti hluchá k veřejnému mínění! My sami se musíme o to co nejvíce zasadit.

V Praze 5.1.1988

Za výbor: Petr Placák, Ivan Lamper, Jan Brabec

*****

*****

*****

Petice 430 občanů

Dne 31.12.1988 byla Federálnímu shromáždění a předsednictvu vlády ČSSR odeslána petice, jejíž text vypracovali aktivisté SPUSA. Podepsalo ji 430 občanů z 91 obcí Čech a Moravy. V úvodní části občané poukazují na rozpor mezi veřejným ujišťováním československých úřadů o dodržování lidských práv v naší zemi a stávající situaci. Poté podepsaní požadují:

• Neprodleně se postarejte o propuštění politických vězňů Jiřího Boháče, Viktora Dedery, Petra Hauptmanna, Ondřeje Hocha, Kamila Petrovického, Josefa Römera, Františka Veise, Jiřího Wolfa a dalších, jejichž jména neznáme. Je rovněž třeba zastavit

všechna trestní stíhání vedená proti občanům za projevy jejich přesvědčení.

¶ Neprodleně se postarejte o propuštění pana Augustina Navrátila z psychiatrického ústavu.

¶ Neprodleně se postarejte o propuštění uvězněných aktivistů nezávislých občanských spojenství Petra Cibulky, Tomáše Dvořáka, Ivana Jirouse, Hany Marvanové, Slávka Popelky, Tomáše Tvarocha, Evy Vidlařové a všech ostatních, jejichž jména neznáme, a kteří byli uvězněni při rozsáhlých policejních akcích v posledních měsících. Je rovněž třeba zastavit proti nim jakákoli další stíhání.

¶ Neprodleně se postarejte o to, aby nebyly zneužívány sdělovací prostředky k pomluvám a štvanií proti aktivistům a stoupencům nezávislých iniciativ a proti všem lidem, kteří se veřejně projevují v souladu se svým svědomím.

¶ Neprodleně se postarejte o skončení všech diskriminačních opatření uplatňovaných proti aktivistům a stoupencům nezávislých spojenství a iniciativ a umožněte jim získat přinejmenším takové podmínky, jaké mají spolky sdružené pod Národní frontou a umožněte jim rovněž vydávání jejich publikaci.

¶ Neprodleně se postarejte o umožnění svobodné a veřejné činnosti spisovatelů, hudebníků a jiných umělců, kteří byli diskriminačními opatřeniami z této činnosti vyloučeni a postarejte se o to, aby měli přinejmenším takové podmínky ke své tvůrčí práci, jako mají i jiní oficiální umělci. Totéž se týká i historiků, filozofů a jiných vědeckých pracovníků.

¶ Neprodleně se postarejte, aby všem duchovním bez rozdílu byla umožněna jejich duchovní činnost. Rovněž se postarejte o to, aby byly respektovány náboženské svobody a aby se již odpovědně a upřímně začaly řešit požadavky věřících vyjádřené v 31 bodové petici moravských katolíků.

¶ Neprodleně se postarejte o to, aby se řádně vyřizovaly návrhy a stížnosti všech občanů bez rozdílu.

¶ Neprodleně se postarejte o taková opatření, která by policii znemožnila svévolně zadržovat občany a konat svévolné domovní prohlídky či jinak zasahovat do nezadatelných práv a svobod občanů. K tomu je třeba, abyste se postarali o okamžité navrácení majetků, které byly lidem zabaveny při nezákonnéch domovních prohlídkách.

¶ Neprodleně se postarejte o taková opatření, která budou zajišťovat důsledné dodržování svobody slova a tisku, svobody společovací, shromažďovací a pouličních manifestací a která zajistí, že se již nikdy nebude opakovat brutální policejní zásahy, kterých jsme byli svědky v Praze, Brně a Bratislavě.

Závěrem Vás chceme upozornit na skutečnost, že před 12 lety 23. března vešly v Československu v platnost mezinárodní pakty o občanských, politických, hospodářských, sociálních a kulturních právech. Československá vláda se zavázala, že upraví své zákonodárství tak, aby byla uplatněna práva uznána v těchto paktech. Bohužel musíme konstatovat, že se tak dosud nestalo.

Jsme hluboce přesvědčeni, že úprava našeho zákonodárství tak, aby bylo v souladu s mezinárodně právními závazky, bude Vaším dalším nezbytným krokem na cestě k lepší a demokratičtější československé společnosti.

Chceme věřit, že našim požadavkům budete věnovat patřičnou pozornost.

31.12.1988

Za autenticitu podpisů ručí Stanislav Devátý z Gottwaldova.

*****

*****

*****

Československý helsinský výbor

V Infocedu č.20 jsme zveřejnili ustavující prohlášení čs.helsinského výboru, který se 1.12.1988 stal členskou organizací Mezinárodní helsinské federace pro lidská práva. Předseda této federace Karel Jan ze Schwarzenberku a její generální tajemník Gerald Nagler zaslali o tom ČSHV správu. Uvádějí, že dosavadní národní helsinské výbory schválily přijetí ČSHV jednomyslně. "Věříme, že budete pokračovat v průběžném zjišťování a zveřejňování porušování lidských práv ve vaší zemi i v ostatních zemích, které podepsaly helsinský závěrečný akt", píše se v telegramu. Současně s ČSHV byl do federace přijat i polský výbor, který pracuje již od r.1982, vypracoval řadu podrobných zpráv o porušování lidských práv v Polsku, ale teprve letos jeho členové zveřejnili svá jména. Přijetí ČSHV bylo

zdůvodněno tím, že jakkoli se čs.výbor založil teprve 5.11.1988, jeho členové působí v této oblasti již dlouhá léta.

Mezinárodní helsinská federace pro lidská práva se skládá z národních výborů, které působí v těchto zemích: Rakousko, Kanada, Dánsko, NSR, Itálie, Nizozemí, Norsko, Švédsko, Švýcarsko, V.Británie, USA, Jugoslávie a SSSR; nyní ještě Polsko a Československo. Největší a nejvýznamnější členskou organizací je bez sporu americká Helsinki Watch, která je v USA spojena s analogickými (nehelsinskými) organizacemi Asia Watch, Americas Watch a Africa Watch v organizaci Human Rights Watch. V Evropě jsou nejaktivnější výbory v Norsku a Švýcarsku. V SSSR je helsinským výborem Tiskový klub Glasnost, v jehož čele stojí Lev Timofejev (ul.Akademika Varga, d.24, kv.41, pod'jezd 1, N9628, 11-yj etaz, Moskva, tel. |7|-3391359).

Stanovy federace jsou z 20.5.1988. Základním cílem federace je podpora a rozšiřování závěrečného aktu Konference o bezpečnosti a spolupráci v Evropě z Helsink a dalších dokumentů KSZE. V jedné zemi může pracovat zásadně jen jeden národní výbor, výjimku může určit valné shromáždění federace. Kromě kolektivních členů jsou ve federaci i čestní individuální členové, kteří se účastní práce federace, avšak nehlásují. Valné shromáždění a výkonný výbor federace rozhoduje o důležitých otázkách, jako je přijímání a vyloučování členů, 2/3 většinou z přítomných členů, přičemž každý člen (výbor) má ve valném shromáždění jeden hlas. Na jednání valného shromáždění vysílá každý výbor svého zástupce. Kromě toho existuje sekretariát a poradní sbor, jejichž kompetence jsou rovněž vymezeny.

Ve správě k 30.6.1988 se popisují návštěvy delegací federace v SSSR v říjnu 1987, kdy do federace vstoupil Tiskový klub Glasnost, a dále v lednu 1988. Od listopadu 1986 je čestným předsedou federace Jurij Orlov. Federace má nyní ve Vídni svou stálou kancelář a vydává zpravodaj Newsletter. Ve správě se také popisuje účast federace na následné vídeňské konferenci, kde předkládala četné materiály z oboru lidských práv. Kromě cesty do SSSR byly vykonány rovněž mise do Maďarska, NDR a Rumunska, o jejichž průběhu zpráva informuje. Federace vysílá také své zástupce na soudní procesy, jimiž jsou porušovány zásady přijaté Závěrečným aktem.

Čs.helsinský výbor měl při založení 20 členů (viz Infoch 77|20|88). Poté do něj vstoupili Jiří Dientsbier, Emanuel Mandler, Michael Dymáček, Jana Chrášová, Martin Palouš, Jan Dus, Jana Petrová a Jan Svoboda. Karel Šindl z ČSHV z osobních důvodů vystoupil.

Dne 8.12.1988 se obrátil ČSHV dopisem na ÚV NF, v němž se mj. uvádí: "Z tisku jsme se dozvěděli, že připravované fórum ke 40. výročí Deklarace má být věcí československé veřejnosti. To tedy znamená, že bude otevřeno každému, kdo má o problematiku lidských práv opravdový a činorodý zájem. Takto pojaté fórum by se mohlo stát místem otevřené, věcné a konstruktivní diskuse o tom, co dělat, aby se úcta k nezazitevným právům člověka a občana stala základem fungování skutečně právního státu. V diskusi na fóru by se měly uplatnit poznatky, názory a návrhy občanů, kteří - buď jako jednotlivci anebo v rámci občanských iniciativ - už po léta sledují oblast lidských práv a předkládají veřejnosti i orgánům moci své připomínky a návrhy.

Na tomto setkání veřejnosti vystoupí, nebude-li jin to znemožněno, i členové našeho helsinského výboru, z nichž někteří jsemu jako znalci této problematiky uznávání i mezinárodně; měli by co říci k práci příštího Výbore čs.veřejnosti pro lidská práva. Oba výbory by se měly stát iniciátory legislativních aktů, které by uvedly čs. právní řád do souladu s mezinárodními pakty, jež jsou od roku 1976 i pro Československo závaznou právní normou, a autoritou, k niž by se občané obraceli o radu a pomoc s případech, kdy jsou jim jejich zákonné práva upírána. Rovněž by se měly zasadovat o osvobození všech československých vězňů svědomí. V těchto otázkách jsme ochotní v příštím Výbore čs.veřejnosti pro lidská práva spolupracovat, poskytovat mu podněty i dokumentaci a vyměňovat si poznatky a skúšenosti.

Hlásíme se proto k účasti na fóru k 40. výročí Všeobecné deklarace lidských práv, abychom svá stanoviska mohli rozvést. Naší účast na fóru projednají naši zástupci se členy přípravného výboru fóra."

Členové ČSHV, Rudolf Battěk, Ladislav Lis a Václav Malý, se pak pokusili zúčastnit Fóra čs.veřejnosti konaného 10.12.1988 v PKOJF v Praze. Zástupci přípravného výboru tohoto fóra s nimi dvě hodiny jednali: dvouhodinový otevřený

rozhovor se týkal spojitosti lidských práv a míru, cílů nezávislých skupin, právního postavení církví, Pacem in Terris atd. Nicméně zástupcům ČSHV nebyla umožněna účast na fóru. (Karel Srp, předseda bývalé jazzové sekce, se rovněž pokusil zúčastnit se fóra, byl však násilím vyveden.) O jednání byl pořízen zápis, v němž členové ČSHV formulovali své návrhy:

1. Dostatečná publikace Všeobecné deklarace lidských práv, obou pakty o občanských, politických, kulturních a sociálních právech z r.1966, Závěrečného aktu KBSE z Helsink a dokumentů následujících konferencí KBSE.

2. Seznamovat s Všeobecnou deklarací o lidských právech z r.1948 školní mládež a zabudovat do výuky seznamování s pakty a dalšími dokumenty.

3. Začít diskusi o statutu politických vězňů a přičinit se o jejich propuštění. Helsinský výbor a VONS jsou ochotny dodávat potřebnou dokumentaci.

4. Při případných příštích fórech obdobného charakteru zvát k účasti i nezávislé iniciativy a umožnit podíl nezávislých iniciativ na práci nově ustanoveného výboru.

ČSHV poslal dne 21.12.1988 prezidentovi republiky dopis, v němž upozornil na to, že orgány Státní bezpečnosti obešly amnestii z 27. října 1988, kterou vyhlásil. Stalo se tak změněním právní kvalifikace trestně stíhaných skutků, většinou těsně před amnestií. Byli tak postiženi Jiří Tichý, Tomáš Dvořák, Luboš Vydra a mladistvý Jiří Štencl, po amnestii Hanu Marvanovou a znova Tomáš Dvořák. Takovéto účelové obcházení amnestie označuje ČSHV za zpochybňení amnestie jakožto ústavního aktu a za oslabení právní jistoty v naší zemi. Výbor žádá zastavení trestních stíhání jmenovaných osob.

Dne 21.12.1988 se ČSHV obrátil na prof. Zdeňka Dienstbiera, předsedu nově ustanoveného Výboru čs. veřejnosti pro lidská práva a humanitární spolupráci, dopisem, jehož kopie byly zaslány i ostatním členům tohoto výboru. V dopise se uvádí, že "československý helsinský výbor je připraven a ochoten k věcné, rovnoprávné a konstruktivní spolupráci. Naši zástupci jsou připraveni sejít se s Vámi i dalšími členy výboru a poskytnout Vám informace a bohatou dokumentaci o porušování lidských práv v nejrůznějších oblastech, společně posoudit způsoby, jak sladit čs. právní řád s mezinárodními pakty o lidských právech a projednat možnosti společného postupu v řešení obecných otázek i jednotlivých konkrétních případů."

*****

*****

*****

Ze základního prohlášení Mírového klubu Johna Lennona

Československá vláda mluví o míru a přitom dovolila zničení náhrobu na Velkopřevorském náměstí, věnovaného Johnu Lennonovi. Československá vláda tvrdí, že usiluje o mír, a přitom vězní Hanu Marvanovou, Tomáše Dvořáka, Luboše Vydry a Tomáše Tvarocha, členy Nezávislého mírového sdružení. Věznění a pronásledování jsou rovněž mnozí aktivisté různých nezávislých iniciativ a společenství, upozorňující na nedodržování lidských práv. Československá vláda prohlašuje, že světový mír je jednou z nejpřednějších otázek a přitom vyvážíme zbraně do mnoha zemí světa. Československá vláda žije v trvalém rozporu slov a činů.

Vědomi si těchto rozporů, rozhodli jsme se dnem 8. prosince 1988 založit Mírový klub Johna Lennona (dále jen klub). Cílem klubu je usilovat o mír všemi dostupnými humanitními prostředky. Členem klubu se může stát každý člověk bez ohledu na státní příslušnost, národnost, sociální postavení, vyznání, přesvědčení a barvu pleti. Jména členů klubu budou zveřejněna pouze na jejich přání.

Klub nemá stanovy a organizační řád, avšak jeho členové berou za své tyto základní myšlenky:

1. Mír ve světě je základním mezníkem na cestě k všeobecnému porozumění.
2. Mír uvnitř států a národů je nezbytným předpokladem k tomu, aby mohl existovat i mezi nimi.
3. Mír a lidská práva jsou neoddělitelná.

Klub bude vyvíjet mírovou činnost především v oblasti kultury a duchovního uplatnění. Klub chce koncerty, představeními, výstavami, přednáškami, vydavatelstvím a publikační činností a dalšími formami přispět k uznání přirozené důstojnosti a rovných nescizitelných práv, svobody projevu a přesvědčení všech členů lidské rodiny, v souladu s preambulí Všeobecné deklarace lidských práv.

Klub vyzývá a bude vyzývat k spolupráci občany a umělce, kteří nechtějí setrvávat

v područí řízeného umění a společenského života, přihlížet nečinné ideologicko-politickým manipulacím a vyprazdňování kulturního povědomí národa.

Vyhlašujeme soutěž na téma Mír a lidská práva. Nejlepší práce budou otištěny v nezávislém časopise JAZZSTOP (podle možnosti i jinde), který se tímto stává tiskovým orgánem klubu.

Za Mírový klub Johna Lennona:

Ota Veverka, tč.Svobody 738, Gottwaldov-Malenovice

Stanislav Penc jr., Vycpálkova 972, Praha 4-Chodov

Hřebeč Chromý, Podolí 2762, 276 01 Mělník

V Praze dne 1. a 18.12.1988

*****

*****

*****

V samizdatu nově vyšlo...

Lidové noviny č.12, prosinec 1988, 24 stran obsahují mj. články o shromáždění na Škroupově náměstí 10.12.1988, o Petru Cibulkovi, o sympoziu 'Československo 88' a o návštěvě francouzského prezidenta v ČSSR.

Magazín SPUSA č.3, leden 1989, nepagineváno, cca 300 stran A4 obsahuje prohlášení Výboru solidarity s Ivanem Polanským. Časopis zavedl čtyři rubriky: informace, historie-současnost, rozhovor, kultura.

Bratislavské listy č.2, r.88, 13 stran A4

nový slovenský časopis, který má novinový charakter; vydává ho Ján Čarnogurský, Karola Adleru 10, Bratislava. V tomto čísle je mj. úvaha Zákon a svedomie a manifest hnutí za občanskou svobodu.

Bulletyn informacyjny, Vratislav, červenec-srpen 1988, 16 stran A5 obsahuje mj. prohlášení Polsko-čs. solidarity a Východoevropské prohlášení z 21.8.1988, podepsané 150 představiteli nezávislých skupin z Československa, Polska, Maďarska, NDR a SSSR.

Diskuse č.69, prosinec 1988, 25 stran A4

zveřejnuje články J.Nezníka, M. Hübla, Z.Jičínského a Michaela Dymáčka.

To, 1.číslo moravského časopisu, 187 stran A5

blokovým tématem tohoto čísla je stalinismus. Vydává Vuk Kratěna, Bělbohrska 84, Brno.

Kritický sborník 3/88, 103 stran A4

upozorňuje na židovskou problematiku, která se promítá do úvodníku.

Revolver revue č.11, prosinec 1988, cca 450 stran A4

z množství materiálu vybíráme rozhovor s Adamem Michníkem. Kontaktní adresy: Ivan Lamper, Rybalkova 27, Praha 10; Jáchym Topol, Pod Klikovkou 9, Praha 5; Saša Vondra, Trojanova 1, Praha 2.

Ekologický bulletin č.7, listopad 1988, 52 stran

většina čísel zaměřena k problematice Podunají a vodních děl Gabčíkovo-Nagymaros. Záznam přednášky sovětského profesora Nalimova.

Křesťanské obzory č.12, 1.prosince 1988, 25 stran A4

obsahuje mj. stat V.Bendy Duchovní obroda národa.

Křesťanské obzory č.13, 15.prosince 1988, 19 stran A4

mnogo místa je věnováno manifestaci v Olomouci, politickým vězňům a dalším aktuálním událostem.

Revue 88 č.1, Brno, 36 stran A5

vydává 8 studentů a absolventů brněnské univerzity, kteří uvedli své adresy. Zabývají se zcela svobodně problémy, které zajímají dnešní studenty, např. Strahovské události 1967, podzimní koncert v Budapešti a dopis NMS.

Bratři a sestry, 5 stran A4

zakládající prohlášení Sdružení katolických laiků.

Dialog 88 č.4, 17 stran A4

vydává iniciativní skupina formující společenství za socialistickou přestavbu (autoři: Z.Jičínský, A.Dubček).

Obsah, říjen 1988, 56 stran A4

přináší mj. úvahu Jaroslava Opata "K jednomu výkladu podmínek vzniku Československa", v rubrice dokumentů "Prohlášení Demokratického svazu SSSR" a fejeton Ivana Hoffmanna "Zákaz vjezdu?" o zásahu bezpečnosti proti setkání nezávislých spisovatelů na Hrádečku.

Obsah, listopad 1988, 42 stran A4

převažující část příspěvků tvoří texty k událostem spojeným s 28. říjnem t.r., Eva Kantúrková "Jak se nám zachácelo svobody", Lenka Procházková "My máme pravdu, vy máte psy", Jan Dobrovský "Kdo co čekal?", a Ludvík Vaculík "Srpnový listopad".

Ze zásuvky i z bloku č. 19, prosinec 1988, 144 stran A4

mimořádně obsáhlý svazek je rozdělen do částí: "Úvahy, studie, poznámky a polemiky", "Vzpomínáme na Josefa Smrkovského", "Příspěvky pro mezinárodní sympozium Československo 88", "Fejetony a reportáže", "Verše", "Ze sovětské perestrojky" a "Dokumenty".

Eva Kantúrková: Valivý čas proměn (Texty o literatuře z let 1981-88), prosinec 1988, 243 stran A5

13 eseji, literárních fejetonů a recenzí s doslovem Františka Kautmana "Eva Kantúrková a její přítelkyně z domu smutku".

Eva Kantúrková: O etice Palachova činu, úvaha, 7 stran.

*****

*****

*****

Krátké správy

Cena Jana Palacha Evě Kantúrkové

Mezinárodní výbor pro podporu Charty 77 se sídlem v Paříži udělil již po desáté cenu k uctění památky Jana Palacha. Cena se uděluje za zvlášť vynikající dílo nebo společensky významnou činnost v oblasti literární, umělecké, vědecké, vzdělávací, ediční a humanitární. Za rok 1988 ji dostala česká spisovatelka Eva Kantúrková. Ve zdůvodnění se mj. praví, že je autorkou řady románů, novel a eseji, z nichž většina vyšla v samizdatu nebo v exilových nakladatelstvích (Pozůstalost pana Ábela, Černá hvězda, Pán věže, Sešly jsme se v této knize, Mé přítelkyně v domě smutku, Člověk v závěsu), její poslední prací je románová studie Jan Huš. Dílo Evy Kantúrkové je na indexu již téměř dvacet let, za účast v nezávislých občanských iniciativách byla vězněna. V roce 1985 byla mluvčí Charty 77. Udělení ceny Jana Palacha Evě Kantúrkové bude vyhlášeno 17. ledna v Paříži.

Hladovky a petice za propuštění politických vězňů

Letězovou hladovku - konanou za propuštění vězňů svědomí oznamuje svým dopisem z 16.12.1988 předsednictvu vlády ČSSR Vladimír Matoušek z Brna. Hladovka probíhá ve třech řetězech.

Z celé řady občanů, kteří se jí zúčastnili, jmenujeme Antonína Kašíka, který ji držel 11 dnů, Martin Dohnal 7 dnů, Jana Jungmannová 6 dnů, Vladimír Matoušek 5 dnů, Luboš Pospíšil 5 dnů. Již dříve se jí účastnilo několik bruňských občanů, např. Petr Hrdina, Eva Vidlařová a Martin Dohnal, kteří ji drželi až 14 dní (viz KZ Infoch 77/21/88).

Otec Karel Satoria z Vrbic, okr. Břeclav, informoval předsedu federální vlády dopisem z 3.1. o dalších občanech, kteří se k této akci připojili. On sám držel hladovku 10 dní.

MUDr. Vladimír Komár z Košic držel ve dnech 5.-12.12.1988 hladovku na protest proti nedodržování lidských práv, zneužívání psychiatrie a svévoli státních orgánů.

Také šest občanů z Klatov (Vl. Oulík, Petr Blahnik, Václav Žufan, Zd. Vostárek, Zd. Vachtl a Fr. Suchý) drželo 27.-28.12.1988 hladovku jako výraz nesouhlasu se současným stavem zákonodárství a soudnictví.

Prezidentovi republiky a předsedovi federální vlády napsali dne 31.12. Anna Hrudková z Jaroměře a Hana Jíptnerová z Vrchlabí o mezinárodní řetězové hladovce (pořádá IGFM) za čs. politické vězně. Zádají v něm mj. neprodlené propuštění Hany Marvanové, matky čtyřletého syna.

Člen Výboru na obranu H. Marvanové, L. Vydry, T. Dvořáka a T. Tvarocha Zdeněk Bálek se obrátil v prosinci m.r. otevřeným dopisem na M. Gorbačova ve věci vězněné matky

čtyřletého dítěte Hany Marvnové, která je obviněna výhradně pro svou činnost v Nezávislém mírovém sdružení.

Dodatečně sdělujeme, že dne 26.11. poslala skupina Důvěry z Lvova otevřený dopis prezidentovi ČSSR a čs. vládě, v němž apeluje na propuštění tří členů NMS a vězení.

25.11. se konala na vratislavském náměstí manifestace za čs. vězně svědomí. Pořádala ji Polsko-čs. solidarita. Účastnilo se jí 20 lidí, kteří drželi transparent "Stalinismus v Československu neprojde" a čs. vlajky. K shromážděnému davu v počtu 80-100 lidí promluvil mluvčí Polsko-čs. solidarity Józef Pinior, dále Wojciech Myślecki z Bojující solidarity a Miroslav Jasiński z PČS. Obsahem projevů byly polsko-čs. vztahy, styky nezávislých aktivit obou zemí, situace čs. politických vězňů. Byly rozdávány letáky o čs. věznicích svědomí, v počtu 2500 ks. Manifestace se zúčastnili kromě členů PČS i členové Polské socialistické strany (DR), Bojující solidarity, WiP a Solidarity. Manifestace se konala u stromu, který zasadil v r. 1947 Rudolf Battěk. Byla u něho umístěna tabulka s textem: Toto je strom polsko-čs. přátelství, zasazený v r. 1947 Rudolfem Battěkem, signatářem Charty 77, členem Polsko-čs. solidarity a dlouholetým vězňem 70.-80. let.

Jmérem Charty 77 a Nezávislého mírového sdružení-iniciativy za demilitarizaci společnosti poslali mluvčí Charty 77 Stanislav Devátý a aktivistka NMS Jana Petrová dne 26.12.1988 srdečné solidární pozdravy skupině Poláků ze Solidarity, Polské socialistické strany "Demokratická revoluce", Nezávislého studentského sdružení, hnutí Svoboda a mír (WiP) a Polsko-čs. solidaritě, kteří drželi od 25. do 31.12. ve Varšavě hladovku za polské a čs. vězně svědomí. "Vaše hladovka je pro nás velkou posilou a inspirací", uvádí se v pozdravu z Prahy. Hladovku drželo několik desítek Poláků.

Dodatečně informujeme o prohlášení maďarské Sítě svobodných iniciativ (z níž se část přetvořila ve Svaz svobodných demokratů), jímž se na svém sjezdu dne 13.11. solidarizovala s pronásledovanými nezávislými aktivisty v Československu. Prohlášení podepsali i zástupci dalších nezávislých skupin.

Z NDR přišlo prohlášení solidarity s politicky pronásledovanými v ČSSR, které 29.11. podepsaly: Knihovna životního prostředí - Umweltbibliothek, skupina Demokratičtí socialisté, skupina Socialismus zdola a členové skupiny Hlas proti (Gegenstimmen). Němečtí přátelé vyjmenovávají všechny nedávno uvězněné nezávislé aktivisty v Československu a popisují i špatnou situaci na poli lidských práv v NDR. Všimají si stagnující ekonomiky obou zemí a kritizují vládnoucí, že se pokouší řešit hospodářské potíže vazbou na imperialistické tržní mechanismy. Činí tak v zájmu na udržení hmotných a funkčních výsad aspoň v postavení správce tržně hospodářského řízení. Němečtí přátelé zdůrazňují, že oni sami nevidí řešení v restauraci kapitalistických hospodářských mechanismů, nýbrž v politické vládě samotných pracujících, v uskutečňování demokratických práv, k čemuž vede cesta mezinárodní solidarity všech těch, kdož bojují za uskutečnění svých práv a proti útisku ve svých zemích, ať je to v Gdanském, Rheihausenu nebo v Jižní Africe.

Začátkem prosince byla doručena kardinálu Tomáškovi, primatu českému, listina s 16000 podpisy polských katolíků, kteří jednak podporují úsilí věřících v Československu o náboženskou svobodu, jednak se solidarizují s pronásledovanými čs. katolíky.

Rovněž 32 československých spisovatelů a literátů (mezi nimi J. Hanzelka, V. Havel, K. Pecka, H. Ponická, J. Trefulka, L. Vaculík, Z. Urbánek, M. Zikmund) podepsalo petici za propuštění I. Jirouse a J. Tichého.

17 občanů z Chomutova, Mostu a Děčína (za pravost podpisů ručí Zdeněk Kulík) zaslal dopis prezidentu ČSSR, ve kterém žádají, aby u příležitosti 70. výročí vzniku ČSR byli propuštěni lidé věznění za své přesvědčení (mj. jmenují J. Wolfa, O. Hoche, F. Veise, J. Röhmera).

K hladovce za politické vězně se 26.12. připojil i katolický kněz Václav Malý.

Opakovací jednodenní hladovku drží nejen členové NMS (viz Infex 77|22|88), nýbrž i 15 občanů, převážně z Plzně; za správnost dopisu, adresovanému o tom Federálnímu shromáždění, ručí Jan Rampich a Zdeněk Haštaba z Plzně.

Protest proti věznění nezávislých aktivistů zaslali 10.12. předsedovi vlády Vlastimil Šubrt z Náchoda, Jaroslav Mášlo z Dolní Badechové a Václav Blabolil z Chrudimě.

Dalších 60 občanů zaslalo prezidentu ČSSR, FS ČSSR, vládě ČSSR, nejvyššímu soudu ČSSR a ČIK svůj protest proti uvěznění Petra Cibulky a dalšímu potlačování nezávislých kulturních aktivit.

Okamžité propuštění Ivana Martina Jirouse a ostatních vězňů svědomí žádá dopisem z 20.12.1988 prezidenta ČSSR, ministra vnitra ČSR a ministra spravedlnosti ČSR 43 občanů (za správnost jejich pořízení ručí Luděk Marks z Prahy).

Čs.výbor Mezinárodní společnosti pro lidská práva (IGFM) ve Vídni uspořádal podpisovou akci za propuštění čs.politických vězňů, jmenovitě Petra Cibulky, Ivana Jirouse, Petra Hauptmanna a Josefa Römera a za propuštění Augustina Navrátila z psychiatrické léčebny. Petici podepsalo na tisíc lidí.

Jednou větou:

¶ Peter Uher z Prievidzy navrhuje FS ČSSR, aby schválilo zákon, podle něhož by národní výbory vyhradily v každém městě veřejné prostranství pro svobodný diskusní klub. Zde by se scházeli občané aby diskutovali o aktuálních otázkách.

¶ Kdo umí nějaký jazyk (hlavně sousedů) a má chuť pracovat v nezávislé publicistice, nechť se přihlásí na adresu redakce.

¶ Dne 4.12. oznámila komise pro pomoc a zákonost Solidarity (obdoba čs. VONS a ISO), že od srpnových stávek do začátku prosince vyplatila horníkům, kteří byli postiženi následnými represemi, celkovou částku 103 250 638 zlatých.

¶ Dne 7.12. se konala v obchodním domě v Hořově Velkopolském (Gorzów Wielkopolski) protestní akce proti výstavbě atomové elektrárny v této oblasti. Protestující po akci opustili obchodní dům se zapálenými svíčkami. Policie nezasáhla.

¶ Nevybírávým způsobem zasáhli příslušníci VB proti pokojnému vystoupení punkových kapel v obci Vratislavice n. Nisu v restauraci U Mojžíšového pramene 3.12.1988. Kromě obvyklého legitimování přítomných osob bylo několik zadržených stoupenců punk brutálně zbito na okresním oddělení VB v Liberci.

¶ Rozhodnutím ONV Plzeň-jih z 6.12.1988 bylo zakázáno a rozepláštěno veřejné shromáždění svolané Sdružením českého folku ve Starém Plzenci, které se mělo uskutečnit 8.12. ve Starém Plzenci na prostranství před Lidovým domem.

¶ Znepokojení nad změnami sídelního uspořádání rumunského venkova vyjadřuje v dopise z 29.11.1988 ministru zahraničních věcí ČSSR ing. Jiří Moučka z Brna. K dopisu se svými podpisy (podpisování dále pokračuje) připojilo 17 občanů.

¶ 176 občanů, za jejichž podpisy ručí Jan Hrudka z Jaroměře, požádalo 26.10.1988 vládu ČSR o upuštění od výstavby objektů na vrcholu Sněžky.

Pozvání do NSR a Rakouska

Amnesty International pořádala ve dnech 8.-19.12. v NSR mezinárodní setkání ke Dni lidských práv. Bylo pozváno několik desítek lidí, kteří se zasloužili o lidská práva a obranu vězňů svědomí. Z východní Evropy byli pozváni Dobroslav Paraga z Jugoslávie, Anna Šabatová z Československa a Jacek Czaputowicz z Polska. Nikdo však nedostal výjezdní povolení. Dobroslav Paraga držel proto více než dva týdny hladovku, až mu jugoslávské úřady dne 24.12. konečně přislibily, že mu vydají pas. Čs.úřady zůstaly hluché i na intervenci velvyslance NSR na ministerstvu zahraničí; velvyslanec argumentoval tím, že A.Šabatová je s dalšími účastníky setkání pozvána i na večeři, kterou pořádá prezident NSR Richard von Weizsäcker.

Z druhé strany udělily čs.úřady pas a výjezdní doložku bývalému ministru zahraničních věcí, přednímu aktivistovi Charty 77 Jiřímu Hájkovi, který strávil v prosinci 10 dní v Rakousku; na univerzitě ve Štýrském Hradci měl přednášku na téma lidských práv.

Iniciativa společenské obnovy NDR

Dne 9.11. 1988 se vyhlásila v Lipsku v NDR Iniciativa společenské obnovy NDR. Protestuje proti neostalinistickým tendencím ve společnosti a proti projevům neonacismu v myšlení a jednání některých spoluobčanů. Po vládě NDR požaduje, aby se přestalo s kriminalizací a vystěhováváním jinak smýšlejících, kteří brání lidská práva.

Žádá otevřený dialog a možnost kritiky. Tato skupina vydala začátkem ledna t.r. výzvu všem občanům města Lipska. Zve je, aby se dne 15.1.1988 v 16 hodin shromáždili na náměstí před Starou radnicí, odkud vyjde mlčenlivý průvod se svíčkami k památnému místu v Braustrasse. Svolavatelé shromáždění a pochodu chtějí tak uctít památku Rosy Luxemburgové a Karla Liebknechta, neboť na den 15.ledna připadá 70.výročí jejich zavraždění. Akce nezávislých občanů NDR je zároveň vyjádřením těch požadavek, které prosazovali oba představitelé německého proletariátu a které v NDR dosud nejsou splněny. Jde o právo na svobodu projevu, právo na svobodu shromažďovací a spolčovací a zejména právo na svobodu tisku, přičemž autoři výzvy zvláště kritizují nedávný zákaz sovětského časopisu Sputnik a zákazy sovětských filmů. Iniciativa ke společenské obnově je zatím anonymní.

Nová pracovní skupina, zabývající se lidskými právy v NDR

Dne 10.12.1988 byla v NDR založena nová významná iniciativa pod názvem Arbeitsgruppe zur Situation der Menschenrechte in der DDR. Vychází ze Všeobecné deklarace lidských práv a obou mezinárodních paktů; požaduje, aby NDR přistoupila i k opětnímu fakultativnímu protokolu tétoho paktu a klade si za cíl monitorovat porušování lidských práv v celé jejich šíři (politické, občanské, kulturní, sociální atd.). Skupinu založili členové již existujících iniciativ, a to Iniciativy za mír a lidská práva, Knihovny životního prostředí, pracovních kruhů solidární církve z Lipska a z Duryňska, lipské skupiny Lidská práva, lipské skupiny Spravedlnost a Mirového kruhu z Naumburku. Nová skupina udává sedm kontaktních adres a jeden telefon.

V Polsku jinak...

Dne 30.10.1988 proběhlo u soudu v Hořově Velkopolském (Gorzów Wielkopolski) jednání ve sporu Stefania Hejmanowská versus Vojvodský úřad vnitřních věcí (=Krajská správa SNB). Aktivistka Solidarity paní Hejmanowská žávala policii, která ji v dubnu m.r. bez udání důvodů zadržovala po 48 hodin. Soud rozhodl, že zadržení bylo bezdůvodné a tudíž nezákonné a uložil policejnemu úřadu zaplatit paní Hejmanowské částku 30 000 zlatých. Policejní úřad byl dále odsouzen k úhradě soudních výloh a soud mu uložil, že je povinen napsat paní Hejmanowské emluvny dopis.

Setkání s Volkerem Rühlem

Dně 15.12. došlo k více než hodinovému rozhovoru mezi zástupcem předsedy parlamentní skupiny CDU ve Spolkovém sněmu dr. Volkerem Rühlem a čtyřmi představiteli nezávislých iniciativ: Za Chartu 77 a VONS byli přítomni Václav Malý, Petr Pospichal a Petr Uhl, za NMS Jana Petrová. Hovořeno bylo o porušování lidských práv v Československu, o celkové situaci a čs.-německých vztazích.

Vzpomínka na Johna Lennona

V Praze se 8.12. v podvečer konalo vzpomínkové shromáždění ve výročí úmrtí Johna Lennona. Bylo jako každoročně na Kampě, tentokrát ho však organizovalo SSM, i když většina účastníků - asi 600 - bylo z nezávislých prostředí. Celkem bylo na shromáždění asi 1000 lidí, včetně StB v civilu. Po ukončení oficiálního programu - hudebního pořadu - bylo na shromáždění přečteno zakládající prohlášení Mirového klubu Johna Lennona, nové nezávislé iniciativy, která spojuje mír s problematikou lidských práv a nezávislou kulturní činnosti. Do 19.hodiny, kdy se ještě část shromážděných lidí nerozešla, nedošlo k žádným incidentům nebo zásahům policie, která střežila blízký Buquojský palác - rezidenci francouzského velvyslanectví, kde byl přítomen François Mitterrand.

Mezinárodní výbor pro podporu Charty 77

Mezinárodní výbor pro podporu Charty 77 vydal spolu s koordinacní komisi Pomoc a akce (Entr'Aide et Action) prohlášení u příležitosti sedmdesátého výročí vzniku ČSR, které vyšlo 26. října 1988 v několika velkých evropských denících (Times, Le Monde).

Vyzývá v něm držitele moci v Praze a Moskvě, aby obnovili a chránili občanská práva a svobody v Československu, stáhli sovětská vojska a umožnili Čechům a Slovákům žít v souladu s jejich staletou historickou a kulturní tradicí.

Prohlášení podepsaly desítky osobnosti politického, kulturního, vědeckého a uměleckého světa, mimo jiné americký dramatik Edward Albee, bývalý francouzský ministerský premiér Raymond Barre, tajemník Výboru pro solidaritu s Československem Georg Breuer, bývalý prezident evropského parlamentu Pieter Dankert, francouzský

filozof Jean Elieinstein, polský básník Zbigniew Herbert, francouzská novinářka Maria Antonietta Macciocchiová, francouzský filmový režisér Louis Malle, anglický dramatik Harold Pinter, člen francouzské Akademie věd matematik Laurent Schwartz, anglický dramatik a překladatel Tom Stoppard a další významné osobnosti.

Iniciativa australských občanů

Australský měsíčník československého klubu v Queenslandu se sídlem v Brisbane zorganizoval Dopis československého exilu Michailu Gorbačovovi, který podepsalo 1137 lidí z 18 zemí světa a jehož základním požadavkem je co nejrychlejší stažení sovětských vojsk z Československa.

Spolu s ruskou, anglickou a českou verzí dopisu byly M.Gorbačovovi zaslány seznamy signatářů a fotokopie originálů jejich podpisů. Dalšími adresáty dopisu byly v SSSR tiskové agentury TASS a Novosti, dále pak Pravda, Izvestije, Ogoňok, Moskovskije novosti a Litératurnaja gazeta.

Anglický a německý překlad dopisu byl také v předvečer 21.8.1988 rozesílan dvěma stovkám tiskových agentur, redakcím novin a časopisů, rozhlasových a televizních stanic po celém světě.

V Československu byly s podpisovou akcí plně seznámeny ČTK, Rudé právo, Pravda, Čs.rozhlas a Čs. televize.

Romania Libera

Romania Libera (Svobodné Rumunsko) je název organizace, kterou 29.1.1988 založili v Budapešti rumuští emigranti, jejíž činností se účastní i Rumuni, žijící v Rumunsku. Jedním z cílů této organizace je upoutat pozornost mezinárodní veřejného mínění na katastrofální situaci v oblasti lidských a občanských práv v Rumunsku. Romania Libera vydala 23.9.1988 prohlášení, v němž mj. zejména žádá zrušení diktatury, cenzury, nacionalistické a šovinistické propagandy, zastavení demolice vesnic, propuštění politických vězňů, zajištění práv národnostních menšin, svobody projevu, svobodného výběru bydliště občanů, dodržování mezinárodní dohody o spojování a rozdělování rodin a neomezování v zakládání nezávislých odborových hnutí v Rumunsku.

Romania Libera vyzvala Rumuny žijící doma i v zahraničí a všechny demokraticky smýšlející lidi, aby svým podpisem podpořili boj za svobodné Rumunsko. Podpisová akce, která byla organizována také nezávislými maďarskými organizacemi, měla skončit 1.9.1988. O jejím výsledku budeme naše čtenáře informovat.

*****

*****

*****

Jiří Grunwald: Něco mezi utajovanou skutečností a pornografií

"Tříkrát, prosím," přál jsem si po dvaceti minutách ve frontě u pultu. "Tak tohle ne, to vám neuděláme." Mladík za pultem mi vrátil Všeobecnou deklaraci lidských práv, zdálo se mi, že trochu štítvivě. "A pročpak?" "Nesmíme," řekl a ze zadní místnosti přinesl provozní řád. V bodu 9 jsem se dočetl, že se nesmí rozmnožovat: a) písemnosti obsahující utajované skutečnosti; b) tiskoviny přejaté z neperiodických publikací zahraničního původu bez souhlasu vydavatele a autora v souladu s mezinárodním autorským právem; c) materiály, které jsou v rozporu se zájmy ČSSR a MON; d) bankovky všeho druhu; e) materiály propagující imperialismus, fašismus, apartheid, sionismus a válku; f) pornografické materiály. Říkám: "Utajovaná skutečnost nebo propagace imperialismu...?" "Ne." "Pornografie?" "Ne, tady čtete." Čtu tedy: Bod 10 - U sporůvých a problematických materiálů je občan povinen doložit svůj požadavek doporučením organizace, uměleckého svazu, vysoké školy apod. s jasným vyznačením názvu materiálu k rozmnožení, jména a funkce toho, kdo doporučení vystavil... Taky jsem se dočetl, že odpovědným vedoucím střediska je Otakar Plevka, zástupcem Milan Petr a že tento provozní řád konferenčního servisu MON^{*} je platný od 1.6.1988, podepsán ředitel dr.Lubomír Hajda. "Takže lidská práva nebudou?" říkám. "Nebudou," potvrdil mladík. "Budu si stězovat," hrozím. "To bych vám nedoporučoval..." Uvědomil jsem si, že tohle už odněkud znám a vyšel jsem do listopadového deště. Cestou domů jsem přemýšlel, proč MON poskytuje takovéto "služby" a komu to prospívá. A co tomu řeknou členové této mezinárodní organizace.

*| Jilská 20, Praha 1 - pozn.red.